

DZIENNIK USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 28 sierpnia 2002 r.

Nr 135

TREŚĆ:
Poz.:

USTAWY:

1141	— z dnia 6 czerwca 2002 r. o zmianie ustawy o ochronie zwierząt	8573
1142	— z dnia 5 lipca 2002 r. o ratyfikacji Poprawki do Konwencji bazylejskiej o kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych	8581
1143	— z dnia 24 lipca 2002 r. o zmianie ustawy o opłacie skarbowej	8581
1144	— z dnia 24 lipca 2002 r. o zmianie ustawy — Prawo energetyczne	8601
1145	— z dnia 24 lipca 2002 r. o zmianie ustawy o warunkach zdrowotnych żywności i żywienia oraz innych ustaw	8609
1146	— z dnia 26 lipca 2002 r. o zmianie ustawy — Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych innych ustaw	8615

1141

USTAWA

z dnia 6 czerwca 2002 r.

o zmianie ustawy o ochronie zwierząt.

Art. 1. W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. Nr 111, poz. 724, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 113, poz. 715, z 2000 r. Nr 12, poz. 136 oraz z 2001 r. Nr 3, poz. 21 i Nr 111, poz. 1194) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) używanymi w procedurach doświadczalnych,”;

2) w art. 3 po wyrazach „przepisów ustawy” dodaje się wyrazy „Inspekcja Weterynaryjna oraz inne”,

a po wyrazach „z samorządem lekarsko-weterynaryjnym” skreśla się wyrazy „, Państwową Inspekcją Weterynaryjną”;

3) w art. 4:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) doświadczeniu na zwierzęciu — rozumie się przez to każdą formę wykorzystania zwierzęcia (kręgowca) do badań naukowych, testów i celów dydaktycznych, łącznie z uśmiercaniem zwierzęcia do tych celów,”

- b) w pkt 4 wyrazy „podmiot gospodarczy prowadzący” zastępuje się wyrazami „przedsiębiorcę wykonującego”,
- c) w pkt 7 wyrazy „w chowie i hodowli” zastępuje się wyrazami „w chowie lub hodowli”,
- d) pkt 18 otrzymuje brzmienie:
„18) zwierzętach gospodarskich — rozumie się przez to zwierzęta gospodarskie w rozumieniu przepisów o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich,”
- e) pkt 19 otrzymuje brzmienie:
„19) zwierzętach laboratoryjnych — rozumie się przez to myszy, szczury, świnki morskie, chomiki syryjskie (złote), króliki, psy, koty, przepiórki oraz zwierzęta naczelne, z wyjątkiem człowieka, utrzymywane wyłącznie w celu wykorzystania w doświadczeniach naukowych i testach przez podmiot zarejestrowany na podstawie przepisów o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Inspekcji Weterynaryjnej,”
- f) w pkt 20 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 21—23 w brzmieniu:
„21) zwierzętach wolno żyjących (dzikich) — rozumie się przez to zwierzęta nieudomowione żyjące w warunkach niezależnych od człowieka,
22) hodowli zwierząt laboratoryjnych — rozumie się przez to utrzymywanie zwierząt przeznaczonych wyłącznie do doświadczeń lub testów,
23) jednostce prowadzącej doświadczenia lub testy — rozumie się przez to jednostkę organizacyjną uprawnioną do dokonywania doświadczeń lub testów, w której mogą być przetrzymywane zwierzęta w przeznaczonych do tego celu pomieszczeniach.”;
- 4) w art. 6 w ust. 2:
a) w pkt 12 wyrazy „w chowie i hodowli” zastępuje się wyrazami „w chowie lub hodowli”,
b) w pkt 13 na końcu kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 14 i 15 w brzmieniu:
„14) trzymanie zwierząt na uwięzi, która powoduje u nich uszkodzenie ciała lub cierpienie oraz nie zapewnia możliwości niezbędnego ruchu,
15) organizowanie walk zwierząt.”;
- 5) w art. 7:
a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Zwierzę traktowane w sposób określony w art. 6 ust. 2 może być czasowo odebrane właścicielowi lub opiekunowi na podstawie decyzji wójta (burmistrza, prezydenta miasta) właściwego ze względu na miejsce pobytu zwierzęcia i przekazane:
1) schronisku dla zwierząt, jeżeli jest to zwierzę domowe lub laboratoryjne, lub
2) państwowej jednostce organizacyjnej prowadzącej gospodarstwo rolne, jeżeli jest to zwierzę gospodarskie, lub
3) ogrodowi zoologicznemu lub schronisku dla zwierząt, jeżeli jest to zwierzę wykorzystywane do celów rozrywkowych, widowiskowych, filmowych, sportowych lub utrzymywane w ogrodach zoologicznych.”,
- b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a—1c w brzmieniu:
„1a. Decyzja, o której mowa w ust. 1, podejmowana jest z urzędu lub na wniosek Policji, lekarza weterynarii lub upoważnionego przedstawiciela organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt.
1b. Przekazanie zwierzęcia, o którym mowa w ust. 1, następuje za zgodą podmiotu, któremu zwierzę ma być przekazane.
1c. W przypadku braku zgody, o której mowa w ust. 1b, lub wystąpienia innych okoliczności uniemożliwiających przekazanie zwierzęcia podmiotom, o których mowa w ust. 1, zwierzę może zostać nieodpłatnie przekazane innej osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej albo osobie fizycznej, która zapewni mu właściwą opiekę.”,
- c) w ust. 3 wyrazy „inspektor Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami w Polsce lub upoważniony przedstawiciel organizacji społecznej o podobnym statutowym celu działania” zastępuje się wyrazami „upoważniony przedstawiciel organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt.”;
- 6) art. 10 otrzymuje brzmienie:
„Art. 10. 1. Prowadzenie hodowli lub utrzymywanie psa rasy uznawanej za agresywną wymaga zezwolenia organu gminy właściwego ze względu na planowane miejsce prowadzenia hodowli lub utrzymywania psa, wydawanego na wniosek osoby zamierzającej prowadzić taką hodowlę lub utrzymywać takiego psa.
2. Zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, nie wydaje się, a wydane cofa się, jeżeli pies będzie lub jest utrzymywany w warunkach i w sposób, które stanowią zagrożenie dla ludzi lub zwierząt.
3. Minister właściwy do spraw administracji publicznej, po zasięgnięciu opinii Związku Kynologicznego w Polsce, ustala, w drodze rozporządzenia, wykaz ras psów uznawanych za agresywne, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia bezpieczeństwa ludzi i zwierząt.”;

7) w art. 11:

a) w ust. 2 wyrazy „Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji w porozumieniu z Ministrem Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa” zastępuje się wyrazami „Minister właściwy do spraw administracji publicznej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Wyłapywanie bezdomnych zwierząt oraz rozstrzyganie o dalszym postępowaniu z tymi zwierzętami odbywa się wyłącznie na mocy uchwały rady gminy podjętej po uzgodnieniu z powiatowym lekarzem weterynarii oraz po zasięgnięciu opinii upoważnionego przedstawiciela organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt.”,

c) w ust. 4 wyrazy „Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami w Polsce oraz inne organizacje społeczne o podobnym statutowym celu działania” zastępuje się wyrazami „Organizacje społeczne, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt.”;

8) po art. 11 dodaje się art. 11a w brzmieniu:

„Art. 11a. 1. Rada gminy może w drodze uchwały przyjąć program zapobiegający bezdomności zwierząt obejmujący w szczególności:

- 1) sterylizację albo kastrację zwierząt,
- 2) poszukiwanie nowych właścicieli dla zwierząt,
- 3) usypianie ślepych miotów.

2. Koszty realizacji programu, o którym mowa w ust. 1, ponosi gmina.”;

9) w art. 12:

a) w ust. 2 wyrazy „chowu i hodowli” zastępuje się wyrazami „chowu lub hodowli”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Zabrania się podawania zwierzętom gospodarskim substancji o działaniu hormonalnym, tyreostatycznym i beta-agonistycznym w celu innym niż leczniczy, z zastrzeżeniem ust. 3a.”,

c) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Dopuszcza się stosowanie substancji o działaniu hormonalnym w rozrodzie zwierząt gospodarskich.”,

d) po ust. 4 dodaje się ust. 4a i 4b w brzmieniu:

„4a. Z zastrzeżeniem ust. 4b zabrania się utrzymywania cieląt:

- 1) powyżej 8 tygodnia życia w pojedynczych boksach,
- 2) na uwięzi, z wyjątkiem pory karmienia, a w czasie jej trwania nie dłużej niż jedną godzinę.

4b. Przepis ust. 4a pkt 1 nie dotyczy gospodarstw rolnych, w których jednocześnie utrzymywane jest mniej niż 6 cieląt.”,

e) po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:

„6a. Utrzymujący zwierzęta gospodarskie przechowuje przez okres 3 lat dokumentację weterynaryjną dotyczącą przebiegu leczenia, przeprowadzonych zabiegów weterynaryjnych oraz padłych zwierząt.”,

f) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Minister właściwy do spraw rolnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, minimalne warunki utrzymywania poszczególnych gatunków zwierząt gospodarskich, mając na względzie zapewnienie im właściwej opieki.”;

10) w art. 13 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wprowadzenie dotychczas niestosowanej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej technologii chowu zwierząt wymaga uzyskania zezwolenia wojewody stwierdzającego, że technologia spełnia wymogi określone ustawą.”;

11) w art. 15:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Warunki występów zwierząt, o których mowa w ust. 1, muszą być określone w przygotowanym przez organizatora występu scenariuszu lub odpowiednim programie zatwierdzonym przez Głównego Lekarza Weterynarii albo wskazaną przez niego osobę.”,

b) skreśla się ust. 6;

12) w art. 17:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Tresura zwierząt do celów widowiskowo-rozrywkowych i obronnych nie może być prowadzona w sposób powodujący ich cierpienie.”,

b) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw kultury określi, w drodze rozporządzenia, minimalne warunki utrzymywania poszczególnych gatunków zwierząt wykorzystywanych do celów rozrywkowych, widowiskowych, filmowych, sportowych i specjalnych, mając na względzie zapewnienie im właściwej opieki.”,

c) skreśla się ust. 9;

13) w art. 18 w ust. 1 wyrazy „państwowej służby weterynaryjnej” zastępuje się wyrazami „Inspekcji Weterynaryjnej”;

14) w art. 19 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Utworzenie nowego ogrodu zoologicznego wymaga zezwolenia ministra właściwego do

spraw środowiska wydawanego po zasięgnięciu opinii marszałka województwa właściwego ze względu na miejsce utworzenia ogrodu zoologicznego, a także opinii organizacji zrzeszającej przedstawicieli ogrodów zoologicznych.”;

15) w art. 21 wyrazy „o których mowa w art. 23 ust. 1” zastępuje się wyrazami „o których mowa w art. 33a ust. 1”;

16) art. 22 otrzymuje brzmienie:

„Art. 22. 1. Pozyskiwanie zwierząt wolno żyjących (dzikich) w celu preparowania ich zwłok wymaga zezwolenia wojewody właściwego ze względu na miejsce wykonywania eksponatów.

2. Zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, wydaje się, jeżeli zwłoki zwierząt będą preparowane wyłącznie w celu naukowym, dydaktycznym lub edukacyjnym.

3. W zezwoleniu ustala się warunki i sposób pozyskiwania zwierząt, o których mowa w ust. 1, po uzyskaniu opinii starosty właściwego ze względu na miejsce pozyskiwania tych zwierząt.

4. Przepisów ust. 1—3 nie stosuje się do zwierząt wolno żyjących (dzikich), których pozyskiwanie regulują odrębne przepisy.

5. Zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, nie wydaje się, a wydane cofa, jeżeli:

- 1) zachodzi uzasadniona potrzeba ochrony zasobów genetycznych,
- 2) przemawiają za tym względy sanitarne.”;

17) po art. 22 dodaje się art. 22a w brzmieniu:

„Art. 22a. Pozyskiwanie zwierząt wolno żyjących (dzikich) w celu tworzenia kolekcji preparowanych zwłok tych zwierząt wymaga zgody wojewody właściwego ze względu na miejsce tworzenia takiej kolekcji.”;

18) skreśla się art. 23;

19) w art. 24:

a) w ust. 2:

— pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) transportu zwierząt:

a) w okresie okołoporodowym, który odpowiada 10% czasu trwania ciąży danego gatunku przed porodem i 48 godzinom po porodzie,

b) młodych do czasu zagojenia pępownicy albo oddzielonych od matek i niezdolnych do przyjmowania stałych pokarmów,”

— w pkt 2 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 3 i 4 w brzmieniu:

„3) transportu zwierząt jednokopytnych wielopoziomowymi środkami transportu przeznaczonymi do przewozu zwierząt oraz transportu grup koni, których kopyta są podkute,

4) transportu zwierząt chorych oraz rannych lub niesprawnych ruchowo, z wyjątkiem transportu zwierząt:

a) do leczenia,

b) do uboju sanitarnego,

c) przeznaczonych do doświadczeń.”,

b) po ust. 4 dodaje się ust. 4a—4g w brzmieniu:

„4a. Wykonywanie zarobkowego transportu drogowego zwierząt może odbywać się wyłącznie przy użyciu środków transportu dopuszczonych do tego celu.

4b. Środek transportu drogowego może być dopuszczony do użycia w transporcie zwierząt, jeżeli spełnia wymogi, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3 oraz w przepisach wydanych na podstawie ust. 5.

4c. Decyzję w sprawie dopuszczenia środka transportu drogowego do użycia w transporcie zwierząt wydaje powiatowy lekarz weterynarii na wniosek zainteresowanego przewoźnika.

4d. Decyzja, o której mowa w ust. 4c, zawiera w szczególności:

1) określenie numeru rejestracyjnego środka transportu drogowego,

2) określenie gatunku zwierząt, które mogą być transportowane przy użyciu danego środka,

3) określenie terminu ważności decyzji, z tym że nie może on być dłuższy niż 12 miesięcy,

4) rozstrzygnięcie, czy środek transportu może być wykorzystany do wykonywania transportu zwierząt trwającego dłużej niż osiem godzin.

4e. Powiatowy lekarz weterynarii cofa decyzję o dopuszczeniu środka transportu drogowego do użycia w transporcie zwierząt, jeżeli nie spełnia on wymagań, o których mowa w ust. 4b.

4f. Przewoźnik może zatrudniać do transportu zwierząt wyłącznie kierowców i konwojentów posiadających kwalifikacje niezbędne do transportowania zwierząt, potwierdzone przez powiatowego lekarza weterynarii.

4g. Decyzję, o której mowa w ust. 4c, dokumenty potwierdzające kwalifikacje, o których mowa w ust. 4f, oraz plan trasy przewoźnik dołącza do dokumentów przewozowych.”,

c) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Minister właściwy do spraw transportu w porozumieniu z ministrem właściwym do

spraw rolnictwa oraz w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i sposób transportu zwierząt, uwzględniając maksymalny czas transportu zwierząt, częstotliwość i czas trwania obowiązkowych postojów, zasady tworzenia i funkcjonowania punktów etapowych, wzór planu trasy oraz szczegółowe wymagania, jakie powinny spełniać środki transportu do przewozu zwierząt, sposób postępowania ze zwierzętami chorymi i padłymi, biorąc pod uwagę potrzebę zapewnienia odpowiednich i humanitarnych warunków transportu zwierząt.”,

d) po ust. 5 dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb potwierdzania kwalifikacji dla kierowców i konwojentów, o których mowa w ust. 4f, uwzględniając w szczególności wzory zaświadczeń potwierdzających te kwalifikacje, sposób przeprowadzenia egzaminów i powoływania komisji egzaminacyjnych oraz szczegółowe programy szkoleń.”;

20) w art. 27 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Zabiegi lekarsko-weterynaryjne i zootechniczne lub inne zabiegi wynikające z technologii produkcji mogą być wykonywane na zwierzętach wyłącznie przez osoby posiadające kwalifikacje określone odrębnymi przepisami, z zachowaniem koniecznej ostrożności, w sposób zapewniający ograniczenie cierpień i stresu zwierzęcia.”;

21) w art. 28:

a) w ust. 1 w zdaniu drugim wyrazy „doświadczenia i testy” zastępuje się wyrazami „doświadczenia lub testy”, a wyraz „powtarzalność” zastępuje się wyrazem „powtarzanie”,

b) w ust. 3 wyrazy „Przewodniczący Komitetu Badań Naukowych” zastępuje się wyrazami „Minister właściwy do spraw nauki”,

c) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Krajowa Komisja Etyczna ustala ogólne zasady funkcjonowania lokalnych komisji etycznych i wydawania przez nie opinii o dopuszczalności przeprowadzania doświadczeń lub testów na zwierzętach oraz rozpatruje odwołania od opinii lokalnych komisji etycznych. Zezwolenie na prowadzenie badań wydaje kierownik jednostki organizacyjnej upoważnionej do przeprowadzania doświadczeń lub testów na zwierzętach, o której mowa w ust. 8, po uzyskaniu pozytywnej opinii odpowiedniej komisji etycznej.”,

d) skreśla się ust. 7,

e) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Doświadczenia i testy na zwierzętach mogą być przeprowadzane wyłącznie w umieszczo-

nych w wykazie, o którym mowa w ust. 10, jednostkach organizacyjnych szkół wyższych, instytutach naukowo-badawczych, placówkach naukowych Polskiej Akademii Nauk, urzędowych laboratoriach weterynaryjnych oraz wytwórniach leków lub biopreparatów i przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje oraz indywidualne zezwolenie wydane przez kierownika właściwej jednostki organizacyjnej.”,

f) po ust. 8 dodaje się ust. 8a i 8b w brzmieniu:

„8a. Kierownik jednostki organizacyjnej, o której mowa w ust. 8, wyznacza, w porozumieniu z lokalną komisją etyczną, osobę odpowiedzialną za opiekę nad zwierzętami, zapewnienie zachowania warunków bytowania określonych w ustawie i przepisach wydanych na jej podstawie oraz za przebieg doświadczeń zgodnych z protokołem zatwierdzonym przez lokalną komisję etyczną.

8b. Jednostka organizacyjna, o której mowa w ust. 8, jest obowiązana do prowadzenia dokumentacji dotyczącej zwierząt wykorzystywanych do doświadczeń lub testów obejmującej w szczególności liczbę i gatunki zwierząt nabytych w tym celu, miejsce ich pochodzenia i dane dostawców oraz dokumentację doświadczeń przeprowadzanych na tych zwierzętach. Dokumentacja ta ma być przechowywana przez okres 3 lat i udostępniana Inspekcji Weterynaryjnej na każde jej żądanie.”,

g) ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Procedura doświadczeń lub testów przeprowadzanych na zwierzętach musi być zgodna z opinią lokalnej komisji etycznej, o której mowa w ust. 5, i podlega kontroli.”,

h) dodaje się ust. 10 i 11 w brzmieniu:

„10. Minister właściwy do spraw nauki prowadzi wykaz jednostek, o których mowa w ust. 8, i ogłasza go w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej «Monitor Polski».

11. Minister właściwy do spraw nauki, w drodze rozporządzenia, określi tryb składania wniosków o umieszczenie w wykazie i o skreślenie z tego wykazu, mając na względzie konieczność ujednoczenia wymagań dotyczących składanych wniosków.”;

22) w art. 29:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Do doświadczeń i testów należy używać zwierząt umożliwiających uzyskanie celu naukowego lub diagnostycznego.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Z zastrzeżeniem ust. 5 zabrania się używania do doświadczeń i testów zwierząt nie pochodzących z hodowli zwierząt laboratoryjnych.

- 1b. Zabrania się używania do doświadczeń zwierząt bezdomnych.”,
- c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
- „3. Zezwolenie na hodowlę zwierząt laboratoryjnych jest wydawane, jeżeli zwierzęta utrzymywane będą w warunkach odpowiednich dla danego gatunku, a w szczególności będą miały zapewnioną możliwość ruchu, dostateczne zaopatrzenie w karmę i wodę oraz właściwą opiekę.”,
- d) po ust. 3 dodaje się ust. 3a i 3b w brzmieniu:
- „3a. Wniosek o wydanie zezwolenia na hodowlę zwierząt laboratoryjnych zawiera w szczególności następujące dane:
- 1) imię, nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres wnioskodawcy,
  - 2) określenie gatunku zwierząt, które będą przedmiotem hodowli,
  - 3) wskazanie udokumentowanego tytułu prawnego do obiektów i gruntów, na których ma być prowadzona wnioskowana działalność,
  - 4) wskazanie posiadanych kwalifikacji i doświadczenia wnioskodawcy i osób odpowiedzialnych za opiekę nad zwierzętami w zakresie hodowli zwierząt laboratoryjnych,
  - 5) dotyczące wyposażenia obiektów, w których ma być prowadzona wnioskowana działalność.
- 3b. Zezwolenie na hodowlę zwierząt laboratoryjnych może zostać cofnięte, jeżeli zwierzęta utrzymywane są w sposób niezgodny z warunkami, o których mowa w ust. 3.”,
- e) ust. 4 otrzymuje brzmienie:
- „4. Minister właściwy do spraw rolnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw nauki określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki utrzymywania zwierząt w hodowlach zwierząt laboratoryjnych oraz w jednostkach prowadzących doświadczenia lub testy, mając na względzie konieczność zapewnienia tym zwierzętom właściwej opieki i warunków bytowania, a w szczególności minimalnej przestrzeni umożliwiającej swobodę ruchu oraz odpowiedniego pojenia i karmienia, biorąc pod uwagę humanitarne traktowanie tych zwierząt.”,
- f) po ust. 4 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:
- „5. Dopuszcza się używanie do doświadczeń lub testów:
- 1) zwierząt wolno żyjących (dzikich) albo gospodarskich, jeżeli cel doświadczenia lub testu nie może być osiągnięty przy użyciu innych zwierząt,
  - 2) zwierząt gatunków uznanych za zagrożone wyginięciem, o których mowa w Załączniku I do Konwencji o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem, sporządzonej w Waszyngtonie dnia 3 marca 1973 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 27, poz. 112 i z 2000 r. Nr 66, poz. 802), jeżeli doświadczenie lub test ma na celu ochronę tych gatunków albo kiedy użycie tych zwierząt jest niezbędne dla osiągnięcia ważnego celu biomedycznego.”;
- 23) art. 32 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 32. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określi:
- 1) szczegółowy sposób powoływania, organizację, działalność, sposób finansowania Krajowej Komisji Etycznej oraz lokalnych komisji etycznych, o których mowa w art. 28 ust. 3 i 4, uwzględniając tryb wyłaniania kandydatów do poszczególnych komisji, a także sposób ustalania ich wynagrodzeń, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia sprawnego działania komisji oraz wprowadzenie kadencyjności pełnienia funkcji przez członków tych komisji,
  - 2) szczegółowe warunki przeprowadzania doświadczeń lub testów na zwierzętach oraz sposób ich kontrolowania, uwzględniając określenie sposobu prowadzenia rejestru zwierząt laboratoryjnych oraz dokumentacji doświadczeń lub testów przeprowadzanych na zwierzętach przez jednostki organizacyjne uprawnione do ich przeprowadzania, mając na względzie potrzebę prowadzenia właściwej dokumentacji doświadczeń lub testów, kwalifikacje osób kierujących doświadczeniami lub testami, a także zapewnienie właściwej kontroli nad wykonywaniem tych doświadczeń lub testów.”;
- 24) tytuł rozdziału 10 otrzymuje brzmienie:
- „Ubój, uśmiercanie i ograniczenie populacji zwierząt”;
- 25) w art. 33:
- a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Uśmiercanie zwierząt może odbywać się wyłącznie w sposób humanitarny polegający na zadawaniu przy tym minimum cierpienia fizycznego i psychicznego.”,
  - b) w ust. 3 wyrazy „inspektor Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami w Polsce lub innej organizacji o podobnym statutowym celu działania” zastępuje się wyrazami „członek Polskiego Związku Łowieckiego, inspektor organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt”;

26) po art. 33 dodaje się art. 33a w brzmieniu:

„Art. 33a. 1. W przypadku gdy zwierzęta stanowią nadzwyczajne zagrożenie dla życia, zdrowia lub gospodarki człowieka, w tym gospodarki łowieckiej, dopuszcza się podjęcie działań mających na celu ograniczenie populacji tych zwierząt.

2. Wojewoda, po zasięgnięciu opinii Państwowej Rady Ochrony Przyrody, organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, oraz Polskiego Związku Łowieckiego, określi, w drodze rozporządzenia porządkowego, miejsce, warunki, czas i sposoby ograniczenia populacji zwierząt, o których mowa w ust. 1.

3. Zdziczałe psy i koty przebywające bez opieki i dozoru człowieka na terenie obwodów łowieckich w odległości większej niż 200 m od zabudowań mieszkalnych i stanowiące zagrożenie dla zwierząt dziko żyjących, w tym zwierząt łownych, mogą być zwalczane przez dzierżawców lub zarządców obwodów łowieckich. Art. 33 ust. 4 stosuje się odpowiednio.”;

27) w art. 34:

a) w ust. 4 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) uboju lub uśmiercania zwierząt kręgowych przy udziale dzieci lub w ich obecności,”

b) skreśla się ust. 5,

c) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, kwalifikacje osób uprawnionych do zawodowego uboju, dopuszczalne metody uboju i uśmiercania zwierząt stosownie do gatunku, mając na względzie zapewnienie humanitarnych warunków uboju i uśmiercania zwierząt.”;

28) dodaje się rozdział 10a w brzmieniu:

„Rozdział 10a

Nadzór nad przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt

Art. 34a. 1. Inspekcja Weterynaryjna sprawuje nadzór nad przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt.

2. W zakresie wykonywania nadzoru, o którym mowa w ust. 1, pracownicy Inspekcji Weterynaryjnej oraz osoby wyznaczone przez organy tej Inspekcji posiadają uprawnienia określone w przepisach o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Inspekcji Weterynaryjnej.

3. Organizacje społeczne, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, mogą współdziałać z Inspekcją Weterynaryjną w sprawowaniu nadzoru, o którym mowa w ust. 1.

4. Przy wykonywaniu nadzoru nad przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt w zakresie utrzymywania zwierząt wykorzystywanych do doświadczeń i testów oraz przeprowadzenia tych doświadczeń lub testów Inspekcja Weterynaryjna współpracuje z Krajową Komisją Etyczną oraz z lokalnymi komisjami etycznymi.”;

29) w art. 35:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kto zabija, uśmierca zwierzę albo dokonuje uboju zwierzęcia z naruszeniem przepisów art. 6 ust. 1, art. 33 lub art. 34 ust. 1—4 albo znęca się nad nim w sposób określony w art. 6 ust. 2 i art. 31,

podlega karze pozbawienia wolności do roku, ograniczenia wolności albo grzywnie.”,

b) w ust. 5 skreśla się wyrazy „rzecz Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami w Polsce lub na inny”;

30) w art. 37:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kto narusza nakazy albo zakazy określone w art. 9, art. 12 ust. 1—6, art. 13 ust. 1, art. 14, art. 15 ust. 1—5, art. 16, art. 17 ust. 1—7, art. 18, art. 19, art. 22 ust. 1, art. 22a, art. 24 ust. 1—3, art. 25, art. 27, art. 28 ust. 1, 5 i 8—9, art. 29 ust. 1 i art. 30,

podlega karze aresztu lub grzywny.”,

b) w ust. 4 skreśla się wyrazy „rzecz Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami w Polsce lub na inny”;

31) po art. 37 dodaje się art. 37a—37c w brzmieniu:

„Art. 37a. 1. Kto prowadzi hodowlę lub utrzymuje psa rasy uznawanej za agresywną bez wymaganego zezwolenia,

podlega karze aresztu lub grzywny.

2. W razie ukarania za wykroczenie, o którym mowa w ust. 1, można orzec przepadek zwierzęcia.

Art. 37b. Kto, wykonując działalność w zakresie zarobkowego transportu drogowego zwierząt:

1) transportuje zwierzęta środkami transportu, które nie zostały dopuszczone do użycia w transporcie zwierząt przez powiatowego lekarza weterynarii, lub

2) nie zapewnia transportowanym zwierzętom warunków transportu określo-

nych w ustawie oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 24 ust. 5 i 6, podlega karze aresztu lub grzywny.

Art. 37c. 1. Kto prowadzi hodowlę zwierząt laboratoryjnych:

- 1) bez wymaganego zezwolenia lub
  - 2) nie zapewnia zwierzętom utrzymanym w tych hodowlach właściwych warunków bytowania,
- podlega karze aresztu lub grzywny.

2. W razie ukarania za wykroczenie, o którym mowa w ust. 1, można orzec przepadek zwierząt.”;

32) art. 38 otrzymuje brzmienie:

„Art. 38. 1. Sąd przekazuje zawiadomienie o wydanym prawomocnym orzeczeniu o przepadku zwierzęcia organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, biorącej udział w postępowaniu lub innej organizacji o takim samym statutowym celu działania.

2. Organizacja społeczna, o której mowa w ust. 1, po otrzymaniu zawiadomienia jest obowiązana powiadomić niezwłocznie powiatowego lekarza weterynarii o wejściu w posiadanie zwierzęcia.

3. Po otrzymaniu powiadomienia, o którym mowa w ust. 2, powiatowy lekarz weterynarii niezwłocznie przeprowadza badanie zwierzęcia.

4. Organizacja społeczna, o której mowa w ust. 2, przekazuje zwierzę nieodpłatnie:

- 1) schronisku dla zwierząt, jeżeli jest to zwierzę domowe lub laboratoryjne, lub
- 2) państwowej jednostce organizacyjnej prowadzącej gospodarstwo rolne, jeżeli jest to zwierzę gospodarskie, lub
- 3) ogrodowi zoologicznemu lub schronisku dla zwierząt, jeżeli jest to zwierzę wykorzystywane do celów rozrywkowych, widowiskowych, filmowych, sportowych lub utrzymywane w ogrodach zoologicznych.

5. Przekazanie zwierzęcia, o którym mowa w ust. 4, następuje za zgodą podmiotu, któremu zwierzę ma być przekazane.

6. W przypadku braku zgody, o której mowa w ust. 5, lub wystąpienia innych okoliczności uniemożliwiających przekazanie zwierzęcia podmiotom, o których mowa w ust. 4, zwierzę może zostać nieodpłatnie przekazane innej osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej albo osobie fizycznej, która zapewni mu właściwą opiekę.

7. Z przekazania zwierzęcia sporządza się protokół, który zawiera:

- 1) datę przekazania zwierzęcia,
- 2) nazwę, siedzibę i adres organizacji społecznej przekazującej zwierzę,
- 3) nazwę i siedzibę osoby prawnej lub innej jednostki organizacyjnej albo imię, nazwisko, miejsce zamieszkania i adres osoby fizycznej, której zwierzę jest przekazywane,
- 4) określenie gatunku, wieku i płci zwierzęcia,
- 5) informację o stanie zdrowia zwierzęcia.

8. Koszty wykonania orzeczenia o przepadku zwierzęcia ponosi skazany.”;

33) w art. 39:

- a) w ust. 1 wyrazy „Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami w Polsce oraz inne organizacje społeczne, których” zastępuje się wyrazami „organizacja społeczna, której”,
- b) skreśla się ust. 2;

34) art. 40 otrzymuje brzmienie:

„Art. 40. Organizacje społeczne, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, mogą współdziałać z właściwymi instytucjami państwowymi i samorządowymi w ujawnianiu oraz ściganiu przestępstw i wykroczeń określonych w ustawie.”

Art. 2. 1. Kierowcy i konwojenci zatrudnieni do przewozu zwierząt są obowiązani do potwierdzenia, do dnia 31 grudnia 2003 r., kwalifikacji do transportu tych zwierząt.

2. Przewoźnicy wykonujący działalność w zakresie zarobkowego transportu drogowego zwierząt są obowiązani do spełnienia wymogów wynikających z niniejszej ustawy do dnia 31 grudnia 2003 r.

Art. 3. Jednostki organizacyjne prowadzące w dniu wejścia w życie ustawy doświadczenia lub testy na zwierzętach są obowiązane do złożenia wniosku o umieszczenie ich w wykazie, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy określonej w art. 1, w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 4. Postępowanie wszczęte przed dniem wejścia w życie ustawy dotyczące wydania zezwolenia na:

- 1) utrzymywanie psa rasy uznanej za agresywną,
  - 2) hodowlę zwierząt laboratoryjnych
- toczy się na podstawie dotychczasowych przepisów.

Art. 5. Inspekcja Weterynaryjna wykonuje nadzór w zakresie:

- 1) utrzymywania zwierząt wykorzystywanych do doświadczeń i testów oraz przeprowadzania tych doświadczeń i testów,

- 2) utrzymywania i wykorzystywania zwierząt do celów rozrywkowych, widowiskowych, filmowych, sportowych i specjalnych,
  - 3) tresury zwierząt dla celów widowiskowo-rozrywkowych i obronnych,
  - 4) utrzymywania zwierząt w ogrodach zoologicznych oraz hodowlach zwierząt zarejestrowanych zgodnie z odrębnymi przepisami
- od dnia 1 stycznia 2003 r.

Art. 6. Do czasu wydania przepisów wykonawczych przewidzianych w ustawie, nie dłużej jednak niż przez okres 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, zachowują moc dotychczasowe przepisy wykonawcze, jeżeli nie są z nią sprzeczne.

Art. 7. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*

1142

USTAWA

z dnia 5 lipca 2002 r.

o ratyfikacji Poprawki do Konwencji bazylejskiej o kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych.

Art. 1. Wyraża się zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikacji, przyjętej, zgodnie z Decyzją III/1 Konferencji Stron Konwencji z dnia 22 września 1995 r., Poprawki do Konwencji bazylejskiej o kontroli transgranicznego przemieszczania

i usuwania odpadów niebezpiecznych, sporządzonej w Bazylei dnia 22 marca 1989 r.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*

1143

USTAWA

z dnia 24 lipca 2002 r.

o zmianie ustawy o opłacie skarbowej.

Art. 1. W ustawie z dnia 9 września 2000 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. Nr 86, poz. 960, z 2001 r. Nr 5, poz. 43, Nr 60, poz. 610, Nr 76, poz. 811, Nr 87, poz. 954, Nr 100, poz. 1085 i Nr 129, poz. 1441 oraz z 2002 r. Nr 71, poz. 655) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1 w ust. 1:
  - a) w pkt 1 w lit. a) po wyrazie „żądania,” dodaje się wyraz „wnioski,”
  - b) w pkt 2:
    - skreśla się lit. c),
    - dodaje się lit. d) w brzmieniu:
„d) dokumenty zawierające oświadczenie woli poręczyciela.”;
- 2) w art. 2 w ust. 1 w pkt 5 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 6—9 w brzmieniu:

„6) podania i załączniki do podań wnoszone przez osoby, które stan ubóstwa udokumentują organowi mającemu rozpatrzyć podanie, czynności urzędowe dokonywane na wniosek tych osób, a także wydawane im zaświadczenia,

7) podania i załączniki do podań, czynności urzędowe, zaświadczenia w sprawach o przywrócenie nazwiska i imienia (imion) oraz w sprawach o ustalenie pisowni lub brzmienia imienia i nazwiska osób, którym bezprawnie je zmieniono, a także zstępnych i małżonków tych osób,

8) wnioski i załączniki do wniosków w sprawach dotacji przedmiotowych na zadania w dziedzinie rolnictwa,

9) zezwolenia na hodowlę lub przechowywanie organizmów szkodliwych podlegających obowiązkowi zwalczania oraz na wprowadzenie na polski obszar celny organizmów szkodliwych,